

PRIMĂVARA ARABĂ - EVOLUȚII ȘI CONSECINȚE REGIONALE ȘI GLOBALE

ARABIAN SPRING – REGIONAL AND GLOBAL EVOLUTIONS AND CONSEQUENCES

General-maior (r) prof. cons. dr. Constantin MINCU*

Articolul prezintă, pe scurt, evoluțiile din lumea arabă între Decembrie 2010 și Februarie 2012, punând accent pe: contextul Internațional, importanța geopolitică și economică a statelor din nordul Africii și Orientul Mijlociu, cauzele, scopurile, caracteristicile și urmările "Primăverii Arabe", implicațiile mișcărilor în re poziționarea marilor puteri și a actorilor regionali în perioada următoare.

Cuvinte cheie: Primăvara Arabă; Geopolitică; producția de petrol; cauze; scopuri; caracteristici; urmări.

The article briefly presents the evolutions from the Arabian World between December 2010 and February 2012 emphasizing: the international context, the geopolitical and economic importance of states from the Northern Africa and the Middle East, causes, goals, characteristics and consequences of the „Arabian Spring”, the implications of movements in the repositioning of great power and regional actors in the following period.

Keywords: Arabian Spring; Geopolitics; oil production; causes; goal; characteristics; consequences.

Anul 2011 a fost marcat de revoluțiile în lumea arabă și de căderea dictaturilor (regimurilor autoritare) din Tunisia, Egipt și Libia, precum și de începutul unor reforme parțiale în multe alte țări din Nordul Africii, Orientul Mijlociu și zonele adiacente.

Deși evenimentele populare mai mult sau mai puțin violente din țările menționate au fost prezentate ca fapte de eroism ale unei populații însetate de libertate și democrație, bilanțul ultimului an pune puternic sub semnul întrebării mobilul real al revoluțiilor și mișcărilor de protest.

Numeroși analiști și observatori, de diverse orientări, din lumea occidentală, Rusia, China și din țările arabe încearcă și reușesc, adeseori, să creioneze un spectru complex de interese și condiționări, care conduc spre jocuri de putere geopolitice,

* Constantin Mincu – membru Titular al AOȘ-R, Secretar Științific al Secției de Științe Militare, membru în consiliul onorific al AOȘR; e-mail: mincu_constantin@yahoo.com; telefon: 0722303015; fax: 031402180.

geostrategice și economice (goana după petrol și alte materii prime strategice), situații în care democrația, drepturile omului și justiția socială se pierd în uitare și dezinteres.

1. Contextul internațional din ultimii ani (2008-2012)

Numeroase teorii ale conspirației (cu parfum de credibilitate) circulă în media și pe site-urile de socializare ale rețelei globale numită Internet, teorii care, **pun geneza crizei economice mondiale**, accelerarea adeseori haotică a fenomenelor globalizării, goana bezmetică după resurse (îndeosebi energetice – petrol și gaze), redefinirea sferelor de influență, noile alianțe și grupări de forțe, problematica complexă a creșterii demografice și sărăcirea severă a unor mase uriașe de oameni pe seama unor grupări oculte formate din marea finanță mondială (mogulii de la Wall Street și City, grupul Bilderberg, Bancherii Illuminați, boardul FMI și al Băncii Mondiale etc.).

Aceste grupări ar controla guvernele lumii, inclusiv pe cele ale țărilor mari și până acum puternice (SUA, Marea Britanie, Franța, Germania etc.), promovându-și propria agendă care ar conduce, în termen mai scurt decât se credea până acum, către **Noua Ordine Mondială**.

Plecând de la realitatea că lumea are acum șapte miliarde de oameni și de la faptul că resursele neregenerabile sunt insuficiente (vorbele unor analiști – „prea mulți pentru atât de puțin petrol”) se caută soluții care să satisfacă și să salveze doar pe cei deja puternici printr-un set de măsuri politice, economice, demografice, militare și de altă natură, care ar consta din:

- **reducerea drastică** prin măsuri rapide și eficiente a populației actuale a globului (unele surse vorbesc de cifre între 50-90%);
- **producerea unei lovituri devastatoare** asupra Iranului în următoarele luni (protagoniști – SUA și Israel);
- **distrugerea poziției și potențialului** de dezvoltare a monedelor importante (dolarul, Euro, Yenul etc.) pregătind astfel introducerea unei **Monede Unice Globale**;
- **limitarea și apoi distrugerea** puterii marilor state ale lumii începând cu SUA, Rusia, Japonia etc.;
- **determinarea creșterii prețului petrolului** la 150 – 200 USD barilul;
- **orchestrarea de către marile bănci a Crizei Ipotecilor Bancare**, prin reglementarea preluării locuințelor fără împuterniciri juridice (vezi SUA);
- **promovarea unor „legi”** care atacă ființa umană și fondul biologic (a se vedea Legea Sănătății în SUA și nu numai);
- **creșterea pe termen scurt și mediu a rolului Chinei**, ca etapă intermediară înainte de preluarea controlului de către un Guvern Mondial (China deține deja toate porturile grecești; deține 90% din toate mineralele rare ale Pământului – componente esențiale pentru tehnologii industriale și arme; este deja cel mai mare extractor de resurse minerale la nivel mondial. (deține exploatarea miniere în Australia, Africa, SUA, Orientul Mijlociu, Canada); ocupă locul cinci în lume la producția de petrol (3,8 milioane de barili de petrol pe zi) și importă o cantitate egală de pe piața mondială, în principal din Iran și Arabia Saudită);

- **orchestrarea unor puternice atacuri asupra** principalelor religii ale lumii cu scopul instituirii „One World Religion” (O Religie Unică a Lumii). Utilizarea în acest scop a promovării prin toate mijloacele media a homosexualității, avortului, eutanasierii, pornografiei, vrăjitoriei și a altor mijloace de deusolare a oamenilor (a se studia activitatea Consiliului Mondial al Bisericilor sponsorizat de organizații masonice – Fundațiile Rockefeller, Carnegie și Ford).

- **intensificarea controlului asupra cetățenilor** din toate țările prin introducerea unor legi (reglementări) cum sunt „Cyber Security Act” și „Carbon Tax Act” în SUA și „ACTA” în Uniunea Europeană.

- **utilizarea banilor publici** pentru „ajutorarea” marilor bănci, deși acestea au declanșat dezastrul mondial (cu bună știință și după planuri bine puse la punct). Numai contribuabilii americani trebuie să contribuie cu 3 trilioane de dolari. Aceeași soartă o au contribuabilii din toate țările atinse grav de criza declanșată.

Aspectele prezentate, succint, mai sus, prefigurează în lunile și anii următori situații explozive, imposibil de controlat, cu rezultate greu de anticipat chiar și de către cei care le pun la cale, cu atâta determinare.

Este cu atât mai explicabilă dezamăgirea observatorilor și analiștilor occidentali și din alte zone ale lumii care au privit cu optimism evoluțiile din „Primăvara Arabă” (căderea a trei dictatori, alegeri libere în Tunisia, Maroc și Egipt) față de evoluțiile reale: continuarea crizei economice, creșterea instabilității în Nordul Africii, Orientul Mijlociu și zonele adiacente, intrarea la putere a partidelor islamiste și salafiste (unii se declară moderați, dar nimeni nu-i crede).

2. Importanța geopolitică și economică a statelor din Nordul Africii și Orientul Mijlociu

Aproape toți analiștii și observatorii evoluțiilor, din ultimii ani, pe scena internațională sunt de acord că statele care au fost cuprinse de „Primăvara Arabă” precum și unele țări din vecinătatea lor dețin un rol important din mai multe puncte de vedere:

-**sunt situate în vecinătatea** unor importante rute comerciale (Marea Mediterană, Canalul de Suez, Marea Roșie, Golful Persic, Oceanul Indian);

-**dețin o importantă pondere demografică** care poate fi luată în calcul ca potențial de dezvoltare și piață de consum pentru statele occidentale;

-**produc și exportă o mare cantitate din petrolul lumii**, resursă vitală, încă, pentru economiile lumii occidentale și a noilor state emergente (China, India, Brazilia, etc.). Astfel, în topul primelor douăzeci de state producătoare de petrol din lume se găsesc: pe **locul 2 – Arabia Saudită**, produce 8,3 milioane de barili de petrol pe zi din care exportă 7,5 milioane; **locul 4 – Iranul**, produce 4 milioane de barili de petrol pe zi și exportă 3 milioane; **locul 8 – Emiratele Arabe Unite**, produc 2,4 milioane de barili pe zi și exportă 2 milioane de barili; **locul 9 – Irak**, produce 2,4 milioane de barili pe zi și exportă 1,9 milioane de barili; **locul 10 – Kuwait**, produce 2,4 milioane de petrol pe zi și exportă 1,4 milioane; **locul 16 – Algeria**, produce 1,8 milioane de barili de petrol pe zi și exportă 1,3 milioane; **locul 17 – Libia**, produce 1,7 milioane de barili de petrol pe zi și exportă 1,2 milioane.

Dacă luăm în considerație și statele aflate în vecinătatea marilor producători menționați mai sus (Nigeria – locul 12, Angola – locul 15, Kazakstan – locul 18 și Azerbeidjan – locul 20) rezultă, în mod clar, dependența majoră a statelor industrializate, mari consumatoare și fără resurse proprii (cu excepția Marii Britanii – locul 19 și Rusiei – locul 1) de producția aurului negru din zonele afectate de mișcările revoluționare numite în presa internațională „Primăvara Arabă” sau „Primăvara Islamică”. Vorbim de fapt de o producție de 29,4 milioane de barili pe zi și un export de 24,4 milioane de barili pe zi.

Aceste cantități uriașe de petrol alimentează zi de zi mașinăria industrială, consumul public și nevoile sistemelor militare (deloc de neglijat). Iată de ce mișcările revoluționare care au început în decembrie 2010 și care, în diferite forme, continuă și astăzi trebuie privite dincolo de cauzele economice, sociale, politice și religioase reale și în cheia controlului unor resurse vitale pentru economia lumii industrializate și a marilor puteri militare. Acest fapt impune o analiză mai atentă a fenomenelor contemporane și o apreciere mai realistă a ipocriziei istorice a unor puteri occidentale (clamarea cauzei democrației și a drepturilor omului, când, de fapt, lupta se dă pentru accesul privilegiat la resurse vitale).

3. Cauze, scopuri, caracteristici și urmări ale „Primăverii Arabe”

În ultimii 30-40 de ani în lumea arabă s-au acumulat multe tensiuni de ordin demografic, politic, economic, religios și de altă natură. Această situație avea nevoie de un catalizator, de o scânteie pentru ca totul să sară în aer. Mulți analiști^{**} consideră că un rol important a fost jucat de dezvăluirile corupției dictatorilor și autocraților din țările nord-africane și Orientul Mijlociu făcute pe site-ul Wikileaks, prin redarea unei părți a corespondenței diplomatice a Departamentului de Stat al SUA (dezvăluirile au privit și alte state din Europa și Asia, inclusiv România). **Dezvăluirile menționate** au agitat spiritele, mai ales în rândul tinerilor educați și cu acces la rețelele de socializare (Facebook, Twitter etc.) care, au început să se manifeste, la început mai timid, apoi din ce în ce mai ferm după producerea „scânteii” din Tunisia din decembrie 2010, când tânărul tunisian Mohamed Benaziza și-a dat foc în orașelul Sidi Bouzid. **Analize recente** arată că între **cauzele principale** care au declanșat revoltele „Primăverii Arabe” au fost: **evoluțiile demografice** din ultimii 30-40 de ani care au avut ca urmare creșterea populației tinere, fără perspective sociale și economice; **existența unor regimuri dictatoriale** sau autoritariste, perpetuate la putere pe principii de clan și clientelă, care au rezistat cu aceleași personaje 30-40 de ani; **corupția generalizată** a guvernanților și a autorităților locale; **violarea masivă și fără** nici o reținere a drepturilor fundamentale ale oamenilor; inflația galopantă și scumpirea, în primul rând, a alimentelor de bază; afirmarea cleptocrației ca politică de stat; sectarism religios și de clan; lipsa locurilor de muncă, șomaj care atinge 20-30% din populația aptă pentru activități economice. **Având în vedere cauzele prezentate** mai sus, cei mai mulți dintre protestatari au cerut prin forme mai mult sau mai puțin violente: introducerea unor regimuri democratice; respectarea drepturilor fundamentale ale omului; alegeri libere și corecte,

^{**} A se studia materialele postate pe diferite site-uri pe Internet, utilizând motorul de căutare Google și tema „Primăvara Arabă”.

inclusiv prin acceptarea femeilor la vot (în țările în care acest lucru nu se întâmplă încă); plecarea de la putere a autocraților și a apropiaților acestora. **Modalitățile** de atingere a **scopurilor** prezentate mai sus au îmbrăcat forme diverse de manifestare, de la războiul civil (Libia) la demonstrații mai mult sau mai puțin pașnice: nesupunere civilă, prin nerespectarea legilor și regulilor impuse de autorități; rezistența civilă prin diverse forme; atacuri asupra unor instituții; demonstrații masive, cu participarea a zeci de mii de oameni; intensificarea activismului **online**, mai ales în rândul tinerilor; rebeliuni armate violente, cu morți și răniți; atingerea stadiului de revoluție, mai ales în Libia, Egipt, Siria; alte acțiuni (autoincendiere, distrugeri, război urban). Până acum (februarie 2012) urmările mișcărilor revoluționare au fost importante atât la nivel regional, cât și global: au plecat de la putere președinți și premieri; manifestații au impus unele concesii economice; harta politică a nordului Africii și Orientului Mijlociu a fost redesenată; au creat condițiile pentru accesul pe căi democratice (prin alegeri libere) a unor partide islamiste mai moderate sau mai radicale; mișcarea încă nu s-a încheiat, sunt în curs acțiuni și în alte state (în principal în Siria).

Pe baza unor analize efectuate de specialiști în problemele mondiale și regionale se poate afirma că: urmează o lungă perioadă de tranziție în care, nu este sigur că se vor impune regimuri democratice, tolerante și deschise spre lume; **crește pericolul unor** partide islamiste radicale, în special în Teritoriile Palestiniene, Egipt, Yemen, Tunisia și Maroc; **condiții pentru intoleranță** religioasă (a se vedea prigonirea violentă a creștinilor copti în Egipt); **marile puteri** și alți actori regionali încearcă noi aranjamente geopolitice și geostrategice, care să le ofere avantaje (controlul căilor comerciale, accesul la resurse – în special petrol și gaze) și utilizarea potențialului unor importante piețe de desfacere pentru produsele industriale.

Ca o concluzie finală credem că mișcările din ultimul an vor avea efecte regionale și globale importante, cu potențial exploziv, mai ales în ceea ce privește situația din Iran și Siria. Comunitatea internațională, opinia publică (atât cât mai contează în zilele noastre) ar trebui să se poziționeze în așa fel încât să se evite un scenariu care ar duce la război regional, sau chiar la scară mondială.

BIBLIOGRAFIE (surse)

- materialele postate pe site-urile de Internet, accesibile cu motorul de căutare „GOOGLE” utilizând „Primăvara Arabă” (sunt câteva sute);
- relatările agenților de presă și rețelelor media: CNN, BBC, RFI, Guardian, Fox News, AFP, Reuters, Wikipedia;
- <http://us.mg6.mail.yahoo.com/dc/launch?>
- [http://www.contributors.ro/sinteze/primavara-islamica/presa autohtonă](http://www.contributors.ro/sinteze/primavara-islamica/presa-autohtonă), începând din Decembrie 2010, până în Februarie 2012.

